VIII. ÉVFOLYAM. Debreczen, szombat 1911 szeptember 16. 37. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendkivüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház, földszint 7. sz. Ide küldendők a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat irodája. Ide küldendők az előfizetési dijak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ◆◆ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Szabályrendelet.

(Tervezet.)

A fogadó, vendéglő, kávéház és kávémérési iparoknak [1884. évi XVII. t.-c. 10. §-ának a) pontja] Debreczen sz. kir. város területén való gyakorolhatása céljából.

Általános határozatok.

1. §.

Debreczen sz. kir. város területén fogadó, vendéglő, kávéházi és kávémérési üzletet csakis az tarthat, aki ezen ipar gyakorlására a rendőrfőkapitányság, mint első foku iparhatóságtól az 1884. évi XVII. t.-cz. 10 §-ának *a*) pontja értelmében iparengedélyt s amennyiben szeszes-italoknak kimérésével, vagy elárusitásával is kiván foglalkozni, ezenkivül az 1899. évi XXV. t.-cz. értelmében a Pénzügyigazgatóságtól külön italmérési engedélyt nyer.

2. §.

Az 1. §-ban felsorolt üzletek nyitására iparengedélyt csakis az ipartörvény értelmében iparüzésre jogositott oly egyén nyerhet, aki teljes megbizhatóságát a rendőrfőkapitányi hivatal, illetve amennyiben még nem tartózkodnék 5 éve Debreczenben, a rendőrfőkapitányi hivatal és ezenkivül még az előbbi tartózkodási helyének illetékes hatósága által is külön e czélra kiállitott bizonyitvánnyal igazolja.

3. §.

Iparengedélyt egyáltalában nem nyerhet az:

a) aki nyereségvágyból elkövetett büntettért, vagy vétségért büntetve volt;

b) közrendészeti szempontból megbizhatatlannak bizonyult s iparüzési jogától az ipartörvény 155. §-a alapján megfosztott egyénnek vele egy háztartásban élő neje, vagy amennyiben a nőnek volt iparengedélye, a vele egy háztartásban élő férje;

c) aki bordélyházat tart, tartott; bordélytulajdonosnak férje, vagy neje volt, bordélytulajdonossal közösháztartásban él, vagy élt, vagy bordélyháznál bármely alkalmazásban volt és azok, akiknek a keresetszerü kéjelgésre, találkahelyre, vagy kéjnők albérletben tartására rendőri engedélyük volt, vagy van és akik kéjelgés közvetitése, vagy leánykereskedés miatt büntetve voltak.

Amennyiben ezen esetek bármelyike fennforog, a rendőrfőkapitányi hivatal által kiállitandó megbizhatósági bizonyitványban ezen körülmény is felemlitendő, illetve a folyamodó, amennyiben még nem tartózkodnék 5 év óta Debreczenben, előbbi tartózkodási helyének illetékes hatósága által kiállitandó bizonyitvánnyal tartozik igazolni, hogy az *A*) és *B*) pontban felsorolt kizárási okok személyére nem forognak fenn.

Az iparengedély kiszolgáltatása az italmérési engedély elnyerésére jogigényt nem állapit meg.

4. §.

Az iparengedély kiadását megelőző engedélyezési eljárás forán a folyamodó egyéniségének megbizhatósága szempontjából az iparhatóság az illető iparág szerint megalakult ipartársulat véleményét is meghallgatni és előzetes vizsgálatot tartani tartozik arra nézve is, hogy a nyitandó üzlet közegészségi szempontból, valamint a 6. és 7. §§-okban foglalt korlátozások szempontjából az előirt követelményeknek megfelel-e?

5. §.

Az iparengedély megadása, vagy megtagadása kérdésében, valamint egy már létező üzlet áthelyezése esetén is, az iparhatóság függetlenül határoz.

6. §.

Vendéglői, kávéházi, vagy kávémérési üzlet nyitása meg nem engedhető, ha az e czélra kiszemelt üzlethelyiség templomtól, iskolától, kórháztól és oly középületektől, vagy hivatalos helyiségekül használt magánépületektől, amelyekben elhelyezve levő intézetekre, hatóságokra stb. ezen üzletek közelsége zavarólag hatna — 100 méteren belől fekszik.

Ezen távolság az épülettől minden irányban számitandó.

A jelen szabályrendelet életbeléptetése idejében már létezett üzletek mostani helyükön megmaradhatnak s reájuk ezen §. rendelkezése nem vonatkozik.

7. §.

Az 1. §-ban felsorolt üzletek nyitására nem adható ki az engedély, ha azok az utcza felé külön kijárással nem birnak. Az üzletek ajtajait mindaddig, mig bent vendég időzik, bezárni tilos.

Az üzlettulajdonos üzletét tisztán tartani köteles.

8. §.

Az 1. §-ban felsorolt üzletek közül két, vagy több üzlet, illetve iparág egy és ugyanazon üzleti helyiségben is gyakorolható, ily esetben azonban tartozik az üzlettulajdonos minden iparágra, illetve üzletnemre nézve az uj iparengedélyt külön megszerezni, továbbá bélyeg- és egyéb, törvényben előirt kötelezettségének külön-külön eleget tenni köteles, megjegyeztetvén, hogy ily esetekben az üzletre nézve jelen szabályrendeletnek mindig azon intézkedései irányadók, melyek több megszoritást foglalnak magokban.

9. §.

A fent elősorolt üzletek bármelyikére szóló iparengedélyért az 1884. évi XVII. t.-cz. 21. §-a értelmében 20 korona fizetendő a városi házipénztárnál ipar (kereskedelmi) oktatási czélokra.

10. §.

A fent elsorolt üzletek bármelyike után minden naptári évre rendőrfelügyeleti dij fejében 40 korona fizetendő

a házipénztár javára, és pedig az uj üzletek részéről a vonatkozó iparengedély kiadás iránti kérvény benyujtása alkalmával, a már fennálló üzletek részéről pedig mindig az illető év első negyedében; az ezen időn tul fizetési hátrányban levőktől a hátralékos összegek közigazgatási végrehajtás utján a rendőrfőkapitányságí közigazgatási osztálya, illetve mezőrendőrkapitánysága által szedetnek be. A fent előszámlált üzletek közül kapcsolatosan folytatott több üzlet után csak egyenes (40 korona) összeg fizetendő; azonban, ha az ily üzletekben a bor, sör és egyéb szeszes italok kimérése is gyakoroltatik, az idevonatkozó szabályrendeletben megszabott évi 20 korona rendőri felügyeleti dij külön szintén fizetendő.

11. §.

Az elől felsorolt üzletek bármelyikével kapcsolatosan az italkimérési vagy kiszolgáltatási jog csak akkor gyakorolható, ha arra az illető üzlettulajdonos a kir. Pénzügyigazgatóságtól az italkimérésre nézve fennálló törvények és szabályok értelmében külön jogositványt szerez, mely esetben a jelen szabályrendeletben foglaltakon kivül még mindazon rendelkezések is megtartandók általuk, melyek az italmérés gyakorlására vonatkozó szabályrendeletekben előirva vannak.

12. §.

Az 1. §-ban felsorolt üzletek tulajdonosai üzletökben csak oly egyéneket alkalmazhatnak, akik az alkalmaztatásukat megelőző utólsó 5 éven vagyon elleni büntett vagy vétség miatt büntetve nem voltak. Ha bármi módon tudomást szereznek arról, hogy alkalmazottaikat vagyon elleni büncselekmény miatt büntetés érte, vagy erkölcstelen életet folytatnak, ezeket az üzletből elbocsátani tartoznak. Az az alkalmazott, aki nyilvánvalóan undort gerjesztő vagy ragályos betegségben szenved, az üzletből haladéktalanul eltávolitandó.

13. §.

Az 1. §-ban felsorolt üzletek tulajdonosai ügyelni tartoznak, hogy alkalmazottjaik a vendégekkel erkölcstelen üzelmeket ne folytassanak és üzletük kéjelgési czélra ne szolgáljon. Az üzletben a kéjelgést türni vagy megengedni, bordélyüzletet közvetiteni, az üzlethelyiséget bordélyjellegü vagy bárminemü közerkölcsiség ellenes mulatóhellyel összekötni tilos.

14. §.

Az 1. §-ban felsorolt üzletekben a rendőri közegek kijátszására jeladó készüléket alkalmazni vagy a helyiségben, illetve környékén jelző egyéneket felállitani tilos.

15. §.

Az 1. §-ban felsorolt üzletekben a vendégek kiszolgálására erkölcsileg kifogástalan nők is alkalmazhatók.

Kávéházakban a női kiszolgáló személyzet azonban csakis az üzlettulajdonos által a főkapitánytól előzetesen kikérendő engedély alapján s rendszerint a reggeli 5 óra és esti 8 óra közti időben teljesithet szolgálatot. A női kiszolgálás idejének meghosszabbitására a főkapitány kivételesen engedélyt adhat.

A női személyzet a vendégeket csakis teljesen egyszerü, sötétszinü, a karokon és nyakon zárt, uszály nélküli ruhában szolgálhatja ki.

Kávéházakban egyidőben csupán egy pénztárosnő tartózkodhatik, akinek a vendégeket kiszolgálnia tilos. Amennyiben valamely üzletben egy és ugyanazon időben az üzlet forgalma folytán két pénztárosnő alkalmaztatása válnék szükségessé, ez csak indokolt kérelem mellett, a rendőrfőkapitányság külön engedélye alapján eszközölhető.

A női alkalmazottaknak, — ideértve a pénztárosnő is, — a vendégekkel együtt ülni és azok mulatozásában bármi czimen résztvenni és a vendégeket költekezésre csábitani tilos.

A női személyzet tisztességes viselkedéséért az üzlettulajdonos felelős. Az erkölcsi tekintetben kifogás alá eső női alkalmazottakat akár saját észlelete alapján, akár a rendőrség felhivására, az üzlettulajdonos szolgálatából elbocsátani tartozik.

E részben tapasztalt bárminemü visszaélés, vagy igazolt panasz esetén a jelen szabályrendelet 49. §-ában megjelölt intézkedésen kivül a főkapitányság az üzlettulajdonost rövidebb vagy hosszabb időre, sőt egyszer s mindenkorra is eltilthatja attól, hogy a vendégek kiszolgálására női személyzetet alkalmazzon. Az ily határozat ellen csak birtokon kivül lehet felebbezni.

16. §.

A tulajdonképeni üzlethelyiségekben, valamint a vendégek látogatására szolgáló összes egyéb helyiségekben (különszobák, játékszobák stb.) vendégeknek zárt ajtók mellett való időzése meg nem engedhető.

17. §.

Ezen szabályrendelet 1 példánya az üzleti helyiségben kifüggesztve tartandó és az üzlettulajdonos a nála mulató vendégeket esetleg ennek rendelkezéseire figyelmeztetni köteles.

18. §.

Törvény által nem tiltott játékok kizárólag a vendéglők és kávéházakban és ezeknek csak azon helyiségeiben engedhetők meg, melyek az üzlet főhelyiségeivel nyilt ajtókkal egyenes és közvetlen összeköttetésben állanak és a rendőrfőkapitányságnál bejelentetvén: elfogadhatónak találtatnak s ez alapon a nem tiltott játékra rendőrhatósági engedély kiadatott.

Szerencsejátékok az 1879. évi XL. t.-cz. értelmében az 1. §-ban felsorolt összes üzletekben szigoruan tiltatnak.

Tiltott játékok megakadályozása iránt a rendőrség intézkedik s az azokat folytatni megengedő üzlettulajdonosok, valaminat az azokban résztvevők, a törvényben foglalt büntetéssel sujtatnak.

Az oly üzletben, melynek tulajdonosa a tiltott játék megengedése miatt, vagy za ott játszók tiltott játék miatt jogerősen marasztaltattak, a rendőrfőkapitányság a kártyajátszási engedélyt az üzleti főhelyiségre is felfüggesztheti, sőt visszaesés esetén egyszer s mindenkorra meg is vonhatja.

Tiltott játékok miatt a rendőrfőkapitányság által alapos gyanu alá vett helyiségek állandó szigoru rendőri felügyelet alá helyeztetnek.

19. §.

Köteleztetnek az elősorolt üzletek tulajdonosai helyiségeikben a rendet és csendet fenntartani és azirán gondoskodni, hogy a szomszédok éjjeli nyugalma ne zavartassék.

Egyházi ünnepélyek és körmenetek közelében és idejében a felsorolt üzletekben tilos a vallási érzületet botránkoztató zaj.

20. §.

Bármiféle bálok, tánczestélyek, szini- és daltársulati előadások, hangversenyek, mutatványok tartása fogadókban, vendéglőkben s kivételesen kávéházakban s itt is csupán a rendőrfőkapitányság által e czélra élet- és tüzbiztonsági tekintetben megfelelő helyiségekben engedélyezhető.

Ilyen engedélyek kiadásánál azt az időpontot, a meddig a zenélés tarthat, a főkapitány vagy mindenkori helyettese állapitja meg a körülményekhez képest.

A városi szinház ezen § rendelkezései által nem érintetik.

21. §.

Az 1. §-ban felsorolt üzletekben az ipar-, italmérési és egyéb engedélyek szembetünő helyen kifüggesztendők.

Ezen üzletek állandóan ipar- és rendőrhatósági ellenőrzés és vizsgálat alatt állanak, s az üzlettulajdonos köteles megengedni, hogy a magát kellően igazolt hatósági közeg bármikor meggyőződést szerezhessen magának arról, hogy a jelen szabályrendelet intézkedései megtartatnak-é ?

A) Fogadók.

22. §.

A fogadós tartozik arra ügyelni, hogy a vendégeinek rendelkezésére bocsátandó szobák tiszták és az egészségügyi követelményeknek megfelelők legyenek, valamint tartozik gondoskodni arról is, hogy segédei és cselédei a vendégekkel szemben előzékenyek legyenek s egyáltalában arra, hogy az előírt közegészségi, köztisztasági és rendőri szabályok megtartassanak.

A vendégszobákban levő ágynemű, ugymint párnahajak, takaró, paplan, lepedő, ágylepedők minden vendég után mosásba adandók, törülközőkendők, asztalkendők és abroszok minden használat után kimosandók, s ennélfogva az ágybeli fehérnemüek, továbbá asztali fehérnemü és törülközőknek már használt, kimosatlan vagy vizzel lefecskendezett állapotban, illetve lepréselve ujból használatba kiadása tilos.

23. §.

A fogadós köteles minden szobában a szobáért és mellékszolgálatokért fizetendő árt feltüntető s az iparhatóság által láttamozott árszabályt kifüggesztve tartani.

Ezen árak maximum gyanánt tekintendők, melyeknél többet felszámitani nem szabad.

24. §.

A vendégszobák ajtóinak mindkét oldalról jól működő zárakkal kell ellátva lenniök, s az egyes szobáknak külön kijárattal kell birniok.

Ily szobák között netán alkalmazott ajtóknak mindkét oldalon tolózárral kell ellátva lenniök és ezen ajtók a szoba elfoglalása alkalmával a fogadós, vagy megbizottja által gondosan lezárandók.

25. §.

Fogadókban és engedélyezett szállókban idegenek nyilvántartási könyve vezetendő, melynek rovatait a rendőrfőkapitányság állapitja meg, valamint a könyvet a használat előtt láttamozza, ezen nyilvántartási könyvbe az üzlettulajdonos a megszállott vendégre vonatkozólag a rovatokban előírt adatokat pontosan bejegyezni, ezenkivül a rendőri bejelentésekre vonatkozó szabályoknak eleget tenni köteles.

26. §.

Bérelt szobában mulató társaság az ajtók bezáratlanul tartására kötelezetik.

27. §.

A fogadós gondoskodni köteles arról, hogy a vendégszobák és az azokban levő illető butorok jó zárakkal legyenek ellátva.

28. §.

A fogadós az üzlete körében alkalmazottak megbizhatóságáért felelős.

29. §.

A fogadókban levő vendéglő vagy kávéházi helyiségek minden tekintetben ugyanazon elbirálás alá esnek, mint a város területén levő más ily üzletek.

30. §.

Orvos-rendőri felügyelet alatt álló és egyáltalában kéjelgéssel keresetszerüen foglalkozó nőnek egy napi megszállást meghaladó huzamosabb időre vagy állandó lakás gyanánt szobát bérbeadni tilos.

Őrülteket és ragályos betegeket befogadni tilos.

B) Vendéglők.

31. §.

Vendéglő czéljára szolgáló helyiségek lakásul fel nem használhatók.

32. §.

Vendéglő üzlet pinczehelyiségben csak akkor folytatható, ha a helyiség minden tekintetben megfelel az érvényben levő épitési szabályzatban foglalt kellékeknek.

33. §.

Tartozik az üzlettulajdonos az üzletében kiszolgáltatásra készenlétben tartott minden fogyasztási élelmiczikkekről és italokról, ezek minősége szerint is elkülönitve, szerkesztett árjegyzéket az üzletnek a vendégek által látogatott minden helyiségében szembetünő helyen tartani és a közönség használatára bocsátani.

A fogyasztási élelmiczikkeket és italokat az árjegyzékben kitüntetettnél mgasabb áron szolgáltatni nem szabad.

34. §.

A vendéglői éttermekben használt abroszok, asztalkendők mindég kifogástalan, tiszta állapotban teritendők fel, illetve adandók a vendég használatába ; piszkos abroszt felteriteni vagy használt, illetve vizzel megnedvesitett és lepréselt asztalkendőket a vendég elé tenni tilos.

35. §.

Tanköteles gyermekeknek a vendéglőben való tartózkodását az üzlettulajdonos csak akkor engedheti meg, ha azok felnőttek társaságában jelennek meg.

36. §.

A város területén jelenleg létező vendéglők két osztályba soroztatnak és pedig :

a) Az első osztályba az 1. Arany-Bika, 2. Angolkirálynő, 3. Royal, 4. Dréher, 5. Halász Izidornak a Csapó-utczán levő régi Törő-féle vendéglője, 6. Lókody Sándor vendéglője, 7. Kossuth vendéglő, 8. Vasuti vendéglő, 9. Margit-fürdő, 10. a nagyerdei Dobos vendéglő, 11. Erdélyi borozó, 12. Hengye és Bradl vendéglője.

b) A második osztályba az összes többi vendéglők.

Az első osztályba sorozott vendéglők éjfél után 2 órakor, a második osztályba sorozott vendéglők pedig éjjeli 12 órakor bezárandók és reggeli 4 óráig zárva tartandók, mely idő alatt az üzleti helyiségekben vendégeknek ott időzni még zárt ajtók mögött sem szabad. A záróra, járványok vagy közveszély esetén a rendőrhatóság által korlátozható.

A jövőben létesitendő vendéglők osztályba sorozását a rendőrfőkapitány előterjesztésére a városi Tanács eszközli.

37. §.

A város területén levő vendéglőkben kizárólag rézfuvó hangszerekből és dobból álló zenekarral való zenélés éjjeli 10 órától kezdve az éjjelen át egyáltalában tilos. Ezen üzlethelyiségekben vegyes zenekarral való zenélés éjjeli 11 óráig van megengedve, de csakis olyképp, hogy a rézfuvó hangszereken és dobokon játszó zenészek száma az összes tenészek számának egyharmadát meg nem haladhatja.

Az első osztályba sorozott üzletekben éjjeli 11 órától éfjél után 2 óráig, a második osztályba sorozott üzletekben pedig éjjeli 11 órától éjjeli 12 óráig, csakis vonós és fafuvós hangszerekből álló zenekarral szabad játszani.

Udvari és kerti helyiségekben éjjeli 12 óra után a zenélés az első osztályba sorozott üzletekben tilos. Ezen időn tul csak zárt helyiségekben, betett ajtók és ablakok mellett szabad zenélni.

Az első osztályba sorozott üzletekben éjjeli 2 órán tul, a második osztályba sorozott üzletekben pedig éjjeli 12 órán tul reggeli 8 óráig mindennemü zenélés szigoruan tilos.

A lármás dalolás egyáltalán tiltva van.

38. §.

A záróra és zenélési záróra kivételesen éjfélutáni 3 órában állapittatik meg ugy az első, mint a második osztályba sorozott üzletekre nézve: farsang utolsó keddjén, Szylveszter estéjén és az országos vásárok tartama alatt a város egész területére.

A főkapitánynak, vagy mindenkori helyettesének jogában áll, hogy a vendéglőkben és fogadókban egyes esetekben a városi szegénynalap javára fizetendő és a nyilvános vigalmak, mutatványok stb. tárgyában alkotott 510/5730—1897. bkgy. számu szabályrendelet 7. §-ának *a*) pontjában meghatározott összegü engedély dij előzetes lefizetése mellett a zárórát kiterjeszthesse s a zenélést megengedhesse.

39. §.

A bodegák és borozók ugy a záróra, mint a zenélés és minden más tekintetben a vendéglőkkel teljesen azonos elbirálás alá esnek, illetve az ezen szabályrendeletnek a vendéglőkre vonatkozó rendelkezései kötelezők a bodegákra és borozókra is.

C) **Kávéházak.**

40. §.

Jelen szabályrendelet előző fejezetének 31, 33—35. §§-ai a kávéházakra is mindenben irányadók és kötelezők.

41. §.

A város területén jelenleg létező kávéházak két osztályba soroztatnak és pedig:

a) az első osztályba 1. az „Arany-Bika", 2. „Hungária", 3. „Royál", 4. „Angol-királynő" és 5. „Magyar Király";

b) a második osztályba az összes többi kávéházak.

A jövőben létesitendő kávéházak osztályba sorozását a rendőrfőkapitány előterjesztésére a városi Tanács eszközli.

Az első osztályba sorozott kávéházaknak zárórája nincs.

A másodosztályba sorozott kávéházak zárórája mindennap (ünnep- és vasárnapokon is) éjfél utáni 2 órában állapittatik meg.

Ugy az első, mint a másodosztályu kávéházakban zenélni éjfélutáni 2 óráig szabad. A zenélésre vonatkozó s a 37. §-ban megállapitott egyéb rendelkezések mindkét osztályba sorozott összes kávéházakra is kötelezők.

A 38. §-nak első és második bekezdésében foglaltak a másodosztályu kávéházakra is kiterjesztetnek.

Ugyancsak a 38. §-nak utolsó bekezdésében foglalt rendelkezések a másodosztályu kávéházakra, illetve a zenei záróra kiterjesztése tekintetében az első osztályu kávéházakra is irányadók.

42. §.

Kávéháznak csupán az az üzlet tekintetik:

a) amely utczai, földfeletti, vagy ezzel összefüggő helyiségben gyakoroltatik és amely földfeletti helyiségnek a vendégek befogadására szolgáló része 4 méternyi magassággal bir és jól szellőztethető; megjegyeztetvén, hogy a 4 méternyi magasságra vonatkozó kikötés csakis az ujonnan épitendő házakban berendezni szándékolt kávéházakra vonatkozik;

b) amelyben legalább két kétméteres, vagy ennél hosszabb tekeasztal folytonosan a közönség rendelkezésére áll, kivéve a kültelken és szállodákban levő kávéházakat, melyekben elegendő, ha csak egy ily nagyságu tekesztal van.

43. §.

Kávéházakban csakis a következő étel- és italnemüek szolgáltathatók ki és pedig: kávé, tea, csája, csokoládé, tej, aludttej, tejfel, tejszin, jegeskávé, fagylalt, limonádé, gazeuse, szörp, szikviz, ásványviz, továbbá az elősorolt czikkekkel fogyasztani szokott sütemények, végre gyümölcs, sajt, vaj, tojás és az ebből készült ételek, hideg- és meleg hentes-áruk (sonka, felvágott, kolbászok), valamint az italmérési engedélyben felsorolt szeszes-italok.

Amennyiben oly ujabb étel, vagy italnemüek kerülnének forgalomba, melynek árusitása a kávéházakban kivánatosnak mutatkozik, erre az engedélyt a Tanács az ipartársulat indokolt kérelmére megadhatja.

44. §.

Minden a 42. §. szerint minősitett üzlet a tulajdonos nevét, vagy czégét a feltüntető táblán kivül „*Kávéház*" felirással is ellátandó.

D) **Kávémérések.**

45. §.

Kávémérésnek azon üzlet tekintetik, amelyben kávé, tea és csokoládé és az ezekhez való sütemények kaphatók.

46. §.

A kávémérésekben a zenélés, lármás dalolás, tekeasztal felállitása és minden egyéb játék tilos.

47. §.

Minden kávémérés a tulajdonos nevét, vagy a czéget feltüntető táblán kivül „*Kávémérés*" czimmel jelölendő meg, minden más czim használata tilos.

48. §.

A város területén lévő összes kávémérési üzletek éjjeli 10 órakor bezárandók, mely időponttól kezdve reggeli 4 óráig ezen helyiségeket nyitva tartani, vagy azokban ezen idő alatt vendégeket, ha mindjárt zárt ajtók mögött is — kiszolgálni tilos.

E) **Büntető határozatok.**

49. §.

Jelen szabályrendeletben foglalt tilalmak és rendelkezések megszegése kihágást képez és amennyiben a cselekmény, vagy mulasztás az 1879. évi XL. t.-cz., vagy az 1884. évi XVII. t.-cz. határozmányaiba ütközik, ezen törvényekben megszabott büntetéssel, különben pedig jelen szabályrendelet alapján 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén megfelelő elzárással büntetendő.

A szabályrendelet 12—13, 14—15, 18—19. és 30. §§-aiba ütköző kihágások harmadszori ismétlés esetén ezenfelül 5 napig terjedhető elzárással is büntethetők.

A szabályrendelet 19, 36, 37, 41. és 48. §§-aiba ütköző kihágások harmadszori ismétlése esetén az illető üzletek a rendőrkapitányság által záróra, illetve rövidebb záróra, vagy zenélési záróra alá helyezhetők. Az e tekintetben hozott határozatok csak birtokon kivül felebbezhetők.

A 12—13, 15—18, 30. és 36. §§-okba ütköző kihágások harmadszori ismétlése esetén a fogadó, vendéglő, kávéház és kávémérési üzletekre vonatkozólag az 1884. évi XVII. t.-cz. 155. §-a alapján a törvényben megállapitott vizsgálat és tárgyalás után meghatározott, vagy határozatlan időre az iparengedély is megvonható.

Ugy az eljárás, mint az iparengedély megvonása harmadszori ismétlés esetén is csak akkor alkalmazható, ha az utolsó büntetés jogerős kiszabása óta két év még el nem telt.

A jelen szabályrendeletbe ütköző rendőri kihágások felett első fokban a rendőrkapitányság, másodfokban a városi Tanács, harmadfokban a m. kir. Belügyminiszter biráskodik.

A jelen szabályrendeletbe ütköző ipari kihágások felett elsőfokban a rendőrkapitányság, másodfokban a városi Tanács, harmadfokban pedig a kereskedelemügyi m. kir. miniszter biráskodik.

50. §.

A kiszabandó pénzbüntetések az 1901. évi XX. t.-cz. 23. §-ának 2. bekezdésében meghatározott czélokra forditandók és egyenlő arányban a m. kir. központi állami pénztárba és a városi házipénztárba szolgáltatandók be.

F) **Zárhatározat.**

51. §.

Ezen szabályrendelet folytán Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának 1895. évi márczius hó 28-án tartott bizottsági közgyüléséből kiadott s a Nagyméltóságu kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur által 1895. évi május 24-én 35,573—1895. szám alatt megerősitett és most szóban forgó üzletekről szóló 44/2661—1895. bkgy. sz. szabályrendelet hatályon kivül helyeztetik s minden a jelen szabályrendelet keretét meghaladó eddigi kedvezmények érvényöket vesztik.

Debreczen, 1911 április hó 25.

Rostás,
rendőrfőkapitány.

A vidéki levéltárak érdeke.

Irta: **Fodor György,** Szatmárnémeti sz. kir. város levéltárosa.

Mikor 1906-ban, elég vakmerő voltam, a törvényhatósági joggal felruházott városok levéltárai és vele kapcsolatosan a levéltárnokok tekintélyének és az érdekei megvédése, emelése érdekében mozgalmat inditani, hogy az ügy állásával kellően megösmerkedhessem, illetve, hogy azt aztán a felsőbb helyeken testületileg megösmertethessük, kérdéseket intéztem a kartársakhoz.

Kérdéseimet némelyek agyon hallgatták; akik pedig válaszoltak, a legnagyobb részben olyan kedvezőtlen választ adtak, hogy szinte a hátam borsódzott tőlük; elkedvetlenedtem, mert nagyon, de nagyon silány szinben tüntették fel előttem az egészet, elannyira, hogy az egésznek szinte hátatforditani szerettem volna. De, mert ugy vagyok ezzel a kérdéssel, mint a tormába esett féreg a tormával, további kisérletet is tettem. No, itt aztán a kisérlet helyett kisértetbe estem a kedves kollegák hideg közönye folytán. Ami már csakugyan annyira lehangolt, hogy minden további lépést beszüntettem, mert arról győződtem meg, hogy a kollegák legnagyobb része — tisztelet a kivételnek — azt kezdték válaszolni, hogy a gesztenyét a tüzből mások kaparják ki a részükre.

Engedelmet kérek! Szegény ember vagyok ugyan, de ilyen komikus eljárásra sohasem voltam, nem vagyok kapható és nem is leszek, mert inkább eszem szárazkenyeret, mintsemhogy ilyen kitört nyaku eljárást csináljak a közönyért.

De hagyjuk ezt a kérdést. Ne piszkáljuk, ami sem nekünk, sem az ügynek nem használna, hanem térjünk át a dolog érdemére.

A dolog érdeme kettős valami. Az egyik a levéltárak ügye — ami fő minden helyesen gondolkozó és különösen a levéltárnokok előtt; a másik a levéltárnoki állás tekintélye és méltatása.

Nagyon keservesen sajnos dolog, hogy a törvényhatóságok legnagyobb része sem egyiket, sem másikat nem méltatta ugy sem a multban, sem a jelenben, mint azt az ügy fontossága megkövetelte volna és megkövetelné.

A levéltárak nemcsak befirkált papirok raktára: hanem ugyszólván közkincstár. Csak az a sajnos, hogy ezt nagyon kevés ember tudja ugy felfogni, mint azt felfogni kellene. Aminek aztán az a sajnos következménye, hogy a levéltár eldugott valami, amiről soha semmiféle körülmények közt nem volna szabad szónak esnie. Hogy mégis szó esik róla, nagyon sajnos körülmény. Persze gazdálkodási, — vagyis egy állás javadalmának megtakaritása szempontjából történt és történik meg még ma is ez a közérdekre való hátrányos intézkedés, amit tüzetesen nem akarok feszegetni, miután ezt anélkül is tudja minden hozzáértő ember.

Általános nyavalya az, aminek megorvoslását — amint ösmerem a közhangulatot — törvényhatóságok legnagyobb részétől nem, hanem csakis törvényhozás utján remél hetjük és várhatjuk.

Nagy baj, hogy az alkotmányosság fogalmából — némelyek önhaszonlesően üzemet csinálnak és igy a közérdek rovására nagy kárt csinálnak; — hirdetvén, hogy a törvényhatóságok a „jus suppremae inspectionis“ elve mellett ugy csinálhatják dolgukat — amint nekiek jobban esik. Hát ez nagyon szép dolog mindaddig, mig azzal vissza nem élnek.

Miután ez a kérdés nagyon kényes természetü, ez alkalommal tovább nem feszegetem, mert az ügy elmérgesedését nem is óhajtom; de nem is akarom. Tehát magát csak azt a tényt mondom el konkrét alakban, ami a levéltár fontos ügyének rettenetes hátrányára van; nevezetesen, hogy a legtöbb közigazgatási törvényhatóság csak a levéltárnoki cimet adta — és adja meg ma is — és fogja megadni a jövőben is törvényhozás tőzsgyökeres intézkedése nélkül — gazdálkodási szempontból. Csakhogy az ilyen gazdálkodás keservesen megbosszulja magát azon ágnál, amelynek rovására ez történik. Ez pedig épen csak a levéltárak rovására és kiszámithatatlan kárára történt idáig — és történik meg ezután is, ha a törvényhozás ennek utját nem vágja. Azért mindenáron arra kell törekedni, hogy a törvényhozás szüntesse be ezt a veszélyes gazdálkodást, ami csak egyedül a közigazgatásnak egyik kiváló nagy fontosságu ágát a levéltárakat sujtja azzal, hogy a levéltárnokokat a levéltárak buvárlásától, a bennök rejlő közkincseknek nyilvánosságra hozatalától; továbbá, hogy az elavult régi rendszer helyett a mai előhaladott modern kornak megfelelő rendezésétől, s az értéktelen lomoknak kiselejtezésétől elvonják. Az értéktelen lomok eltávolitását már maga azon körülmény, hogy a levéltárak annyira tul vannak tömve, miszerint oda az ujabban keletkezett iratok vagy csak nagy nehezen, vagy épen sehogy sem helyezhetők be, feltétlenül megköveteli.

Én ez ügyben már 1907-ben minden lehetőt elmondottam „A Város“ c. lap 1907. évi 12-dik számában, amiket e baj megorvoslása céljából szükségnek láttam. Itt csak utalok rá, hogy hosszas ismétlésekbe ne bocsátkozzam. A mondottakat kellően meg is indokoltam eléggé részletesen. Máskülönben az egésznek veleje az, hogy a levéltárnokokat nem szabad elvonni a levéltáraktól, mert ez olyan közkincse minden törvényhatóságnak, amit elhanyagolni nem szaban; sőt ellenkezőleg, nagyon is müvelni kellene,

mert ez a müvelődés történetének olyan kiegészitő része, ami nélkül az egész csonkán marad.

Törekedni kell továbbá arra is, hogy a levéltári állás az eddiginél magasabb képesitéshez köttessék, mert erre is feltétlen szükség van, hogy az állással az egyén tekintélye is emeltessék. Ennek pedig aztán elmaradhatlan követelménye, hogy az illetők magasabb dijazásban részesüljenek, hogy igy gond nélküli életük teljesen biztositva legyen. De lényeges körülmény még az is, miszerint a tudomány emberei meg legyenek kimélve azon szégyenletes állapottól, hogy holmi négy osztályt végzettekkel egyvonalba állittassanak, — amint van ez még jelenleg is.

A levéltárak közkincsek! . . . Tehát ugy kell velük elbánni, amint azt a szó szoros értelmében megérdemlik, de meg is követelik.

301—1911. V. szám.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál elhalálozás folytán megüresedett s az alábbi határidő lejárta után tartandó legközelebbi bizottsági rendes közgyülésen választás utján betöltendő *kiadói* állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A kiadói állás évi 2000 korona fizetés és 400 korona lakbérből álló javadalmazással van egybekötve.

Meg kivánom jegyezni, hogy ez a javadalmazás a város vonatkozó szervezeti szabályzatának felsőbb hatósági jóváhagyása esetén emelkedni fog.

Felhivom mindazokat, kik erre az állásra pályázni kivánnak s az 1883. évi I. t.-c. 19. §-ában körülirt minősitéssel birnak, hogy képzettségüket igazoló összes okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényöket hozzám, mint a kijelölő választmány elnökéhez, folyó évi szeptember hó 20-ik napjának délután 5 órájáig annál is inkább nyujtsák be, mert a későbben érkező pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Ez alkalommal a választás folytán esetleg megüresedő állásokra is pályázatot nyitok.

Debreczen, 1911 szeptember hó 1.

Domahidy Elemér,
főispán.

Debreczen sz. kir. város polgármesterétől.

3787—1911. eln.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város házipénztára által kezelt utalap pénztár 1909. és 1910. évekről szerkesztett zárszámadásai az 1890. évi I. t.-c. 28. §-a értelmében a polgármesteri irodában folyó évi szeptember 13-tól szept. 27-ig bezárólag 15 napi közszemlére kitétetvén, erről a város közönségét azzal értesitem, hogy az ellen a netaláni észrevételeiket hozzám a fent kitett határidő alatt beadhatják.

Debreczen, 1911 szept. 13.

Kovács József,
polgármester.

15,063—1911.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező Ispotálylapos külsősége nevezetü 34 hold területü szántóföld az 1912. évi október hó 1-től 1915. évi október hó 1-ig terjedő három évre nyilvános árverésen haszonbérbe adása rendeltetvén el, ezen árverésre határnapul 1911. év szept. hó 19-ik napjának d. e. 9 órája a városház nagytermében tüzetik ki, kikiáltási ár 1500 korona, melynek 10%-a bánatpénzül letendő.

Az árverési feltételek a számvevőségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Debreczen, sz. kir. város tanácsának 1911. évi szeptember hó 7-én tartott üléséből.

A városi Tanács.

Alapittatott 1561. Telefon: 270.

DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS
KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.
(VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legujabb vivmányaival felszerelve, készit mindenféle nyomtatványokat a legegyszerübbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett.

Meghivók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésesebben állittatnak ki. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl.

Tartós betüéreből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdáknak, könyvkötőknek jutányos áért rövid idő alatt szolgálunk.

Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalata. 1911—1786